

MAGYAR NÉPLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI KATHOLIKUS HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON 16 OLDAL TERJEDELEMMEL.

Előfizetési ára:
a magyar birodalomban és Ausztriában:
Egész évre 4 kor.
Félévre 2 kor.
Negyedévre 1 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VIII., Mária-utca 42.

Egy petítség hirdetés ára 20 fillér.

A német birodalom államaiba egész
évre 6 korona.
Európa egyéb államaiba és Amerikába
egész évre 8 korona.

Fedett állásban.

Parasztaképviselőházban.

Ki hitte volna? Senki. S még is megtörtént. *Makai Zsigmond*, az egyszerű, harisnyás székely atyafi legyűrte a választásban *Légrády* Károly oreságot, egy gazdag válialkozót, a kit azelőtt Polláknak hívtak, s a ki ezreket költött minden választás alkalmával, csak hogy magának a mandátumot biztosítsa.

A tiszta választások szebben nem bizonyíthatók, mint ezzel a ténynyel. Ákosfalván, e székelyek lakta kerületben két nappal a választás előtt fellép *Makai Zsigmond*, egy egyszerű földmives, a nép gyermeke, ki mindig köztük élt, és legyőzi a gazdag *Légrádyt*, a volt képviselőt! Hallatlan eset! Az egész ország bámult.

Én is bámultam. De bámulásom nem volt ugyanaz, mint a többieké. Egész Magyarország azon bámult, hogy mikép történhetett ez meg? Keresték, kutatták az okát a hanyag kortesekben, kik elmulasztották a szavazókat megdolgozni és rendbeszedni. Csak ott nem keresték az okot, a hol az megtalálható.

Én nem ezt bámultam. Én azt bámultam, hogy az a nép, melyet évtizedeken át az okosabbak, a jobb módúak, az ugynevezett kabátosok csak erkölestelen választásokra tanítottak, hogy az a nép *elég bátor, elég ügyes volt* a saját akaratát, a saját meggyőződését érvényre juttatni! Ezért bámultam és bámulom ma is őket. És ezért éltetem a derék székelyeket, a derék ákosfalviakat!

Nem kellett nekik az a jelölt, kit *nem ők* jelöltek. Nem kellett nekik *az a nagyságos ur*, ki csak saját érdekeinek, saját hiúságának kielégítésére nevezte meg a mandátumot, nem pedig azért, hogy a kerület érdekeit legkevésbé a nép érdekeit védje. Hisz ahoz *Légrády* urnak sem tudása, sem szive nincsen. Jól tudták ezt választói. Tudták, hogy *Légrády* egy zsarnok munkaadó itt Budapesten, a ki munkásainak bőrét huzza le. Tudták, hogy *Légrády* ur csak azért dörgölődzik a kormányhoz, hogy hasznot huzzon belőle; szóval ismerték *Légrády* ur zuzáját-máját s azért nem kellett nekik.

Hát ez mind helyes, mind szép. Ez minden rendes, becsületes választás folyamánya. A mely képviselő nem teljesítette a kerület választóinak kívánságát, a mely jelölt nem bírja szavazóinak

bizalmát, azt egyszerűen nem választják meg, s választanak helyette másikat.

De nem ugyanez történt Ákosfalván. Ott nemcsak hogy elbuktatták azt a jelöltet, mely nekik nem kellett, hanem *olyat* választottak, mely igaz hogy nekik tetszik, de nem a rendes tucatjelöltek közül való, olyat, a kit semmiféle központi klub nem küldött a kerület nyakára, olyat, a ki a mi hivatalos, hangadó Magyarországnak *nem tetszik*. Nem tetszik, mert nem az ő vérukból való, hanem a *nép köréből* való, azon népből, melyet ezek az urak csak a szájukkal szeretnek, s csak akkor ha szükségük van rá, máskor pedig kezet fognak egymással annak a szegény népnek az elnyomításában.

Tele vannak a lapok az új *paraszt-képviselő* gunyolódásával. Vészi uram (azelőtt Weisz) már előre kikéri magának Makaitól, hogy őt ne szólítsa per tu, azaz ne tegezze, a mi képviselők közt szokás. Egy másik már előre igyekszik az új képviselőtől távol ülőhelyet nyerni, mert fél a szagától; egy harmadik azon jajgat, mennyire el lesz csufítva a képviselőház nóbliassága, ha köztük egy harisnyás paraszt ül; a negyedik pedig már előre megjósolja, hogy az új képviselő nem lesz udvarképes, azaz nem mehet a király elé.

Hát ilyenek a mi társadalmunk mai oszlopai, képviselők, írók stb. nagyrészt. S ezek majd mindenike a demokratságot *prédikálja*, de gyakorolni nem akarja.

Ne féljenek ezek az urak, *Makai Zsigmond* uram lesz olyan legény a talpán, mint ők közül bármelyik. Nem fog az a képviselőház szégyenére válni, hanem csak díszére, mert végre olyan ember is fog benne ülni, a kinek helyén van a *szive is*. A ki nem fog tudni *hazudni*, a ki nem fog tudni *képmutató lenni*, a ki meg fogja kívánni, hogy az országot *ugy kormányozzák, a mint a nép kívánja*, nem pedig úgy, a mint a felsőbb tizezer akarja. Arra keveset fog hederíteni, hogy egy-egy nyálas zsidó vagy pöffeszkedő mágnás vagy dölyfös demokrata kerüli-e a tegeződést vagy nem. Hisz nem itt kezdődik az ember. Csak vigyázzanak, nehogy ők lessék majd a *Makkai* uramék kegyeit! Mert eljöhet ám az az idő is, még pedig nemsokára.

Csak végre felnyilna Magyarország adófizető, katonát szolgáltató, verejtékkel dolgozó polgársá-

gának a szeme! Hisz régen nyögi, régen meg-
unta már a mostani igaz népképviselek uralmát.
Nem kell nekik ezek közül egyik sem, akármilyen
fényes nevü párthoz tartozzon is, csak az a baj,
hogy nem volt még eddig minden kerületnek az
a bátorsága, az a közös akarata, mint a derék
székelyeknek, hogy ők is olyat választanak, a
kit szívük kíván s nem olyat, a melyet a meg-
fizetett kortések akarnak.

Ha egyszer Magyarországon a nép igazán
gondolkodni fog, s aztán saját meggyőződése
szerint cselekedni is fog, akkor más lesz a kép-
viselőház képe, akkor sok olyan Makkai Zsigmon-
dok lesznek ottan, hogy közösen megvédelmezzék
a népet a zsarolástól, a kiszípolozástól s akkor
ép az olyan monóklis, gögös majmok lesznek az
összhangnak utjában, ép azokat fogják kifigurázni,
nem pedig az egyszerű igazi népképviselet!

Adj a Ég, hogy minél előbb így legyen!

Nász az uralkodóházban.

Erzsébet főhercegnő házassága.

Boldogok a népek, nemzetek uralkodói, kik
születésüknél fogva félistenek, azonban hatalmukban
van az is, hogy emberek legyenek, ha a szívök úgy
parancsolja. Utolsó években súlyos megpróbáltatáso-
kon ment keresztül az uralkodóház, sok rémes csapás,
sok kínos csalódás érezte jó öreg királyunkkal,
hogy a boldogság nem mindig jár együtt a hatalom
legszedítőbb magaslatával, a trón, a korona, a jogar
nem tartja távol a szivektől a boldogtalanságot. E
keserü tapasztalásokból magyarázható ki, hogy I.
Ferenc József császár és király többre becsüli az
egyszerü ember boldogságát a fejedelmek hatalmánál
s ha ő maga nem lehet boldog ember, rokonainak
megengedi, hogy házasságaikban szívök sugallatát
követhessék.

Erzsébet főhercegnő, Erzsébet királyné unokája,
Rudolf trónörökös leánya eljegyzésének hírére vesszük.
Völegénye Windisch-Grätz herceg, előkelő, bár sze-
rényebb helyzetü osztrák főúr. Ezuttal is a szív tör-
vénye előtt hajlott meg uralkodónk, amidőn a bol-
dagságot ajándékozta bájos ifju unokájának.

Örvendünk mi is tiszta szívből az ifju főher-
cegnő boldog frigyének; Erzsébet királyné és a szü-
lök magyar rokonszenvei laknak az ő szívében is.
Magyarország áldása kísérendi élete minden fordulóján.

Erzsébet főhercegnő eljegyzéséről a hivatalos lap
ma a következőket írja:

Ő császári és királyi fensége Erzsébet Mária
főhercegnő, ő császári és királyi fenségének néhai
Rudolf trónörökösnek leánya, Ő császári és apostoli

királyi fenségének legmagasabb engedélyével, Win-
disch-Grätz Ottó herceggel jegyet váltott.

A Lónyay-pár a morvaországi Austerlitzből va-
sárnap délután érkezett Hetzendorfba és a nemrég
vásárolt császári kastélyba szállt. Félnégy órakor ért
a grófi pár a kastélyba és kevéssel utóbb megjelent
már náluk Erzsébet főhercegnő völegénye, Windisch-
Graetz Ottó herceg főhadnagy. Ezuttal azonban nem
egyenruha, hanem fekete szalonöltöny volt rajta.

A völegény még a kastélyban volt, amikor
Coudenhove Mária kamarai előljárónő kíséretében a
menyasszony, Erzsébet főhercegnő is meglátogatta
édes anyját. A jegyepár egy óránál tovább maradt
a grófnénál. Az ő jelenlétében cserélték ki jegygyü-
rüket, a melyek teljesen egyforma, gyémántokkal ki-
rakott aranykarikák. Este a főhercegnő Luxemburgba,
a herceg Bécsbe tért vissza.

Az eljegyzési ünnepségen a menyasszony rózsas-
szinü ruhát viselt. Az alj keskeny redőkbe vetett
selyem mousselinéből való és rövid uszályban vég-
ződik, amelyet finoman himzett keskeny krémszin
gyöngyvirág füzér ékitett. A derék ugyancsak rózsas-
szin selyemből való, kivágott, és a kivágást ugyan-
csak himzések környezik. Egy arany és ezüst renais-
sance-stilü öv fogta le a derekat. A vállat rózsaszin
szalagsokor ékítette és a derék kivágása alatt rózsas-
szin rózsákból és zöld lombból való ékitmény disz-
lett. Az aranyszöke hajon egy gyémánt ék, a nyakon
egy gyöngysor és egy aranylánc volt. Lónyay Elemér
gnófné arany gázalsóruha fölött krémszinü, áttörött
csipkehímzésü ruhát visel; az alját cobolyprem diszi-
tette. Az arany alapon csipkékből alkotott derekat
sárga rózsáékitmény diszítette.

A völegény az I. sz., Ottó főherceg nevét vi-
selő ulánus ezredben főhadnagy, második szülött fia
herceg Windischgrätz Ferdinánd Ernőnek. Herceg
Windischgrätz Ottó 28 éves, középtermétü, nagyon
délceg, csinos szöke ember. Két év óta hallgatója a
bécsi hadtományi iskolának és az összes tiszték közül
ő mutatta föl a legszebb eredményt. Herceg Win-
dischgrätz Ottó egy arisztokrata pikniken ismerkedett
meg Erzsébet főhercegnővel. Sokat táncoltak együtt
s már akkor kezdődött köztük a szerelem. Az utolsó
udvari bálon a hercegnek ismét alkalma volt a fő-
hercegnővel táncolnia s nyilván akkor érlelődött meg
bennük kölcsönösen az elhatározás, hogy egymáséi
lesznek, mert udvari körökben beszéltek, hogy Erzsé-
bet főhercegnő már másnap felfedezte a király előtt
szívének titkát s a király azonnal beleegyezését adta
a frigyhez. Erzsébet főhercegnő 2 millió korona hozo-
mányt és 30—40 ezer korona évi járadékot fog
kapni.

Az esküvőt január első napjaiban tartják meg.
Utána a főhercegnő követi a férjét oda, ahol akkor
helyőrségen lesz. Erzsébet főhercegnőnek a házasság
után való rangjáról a király külön rendelettel fog
dönteni.

A választás érvénytelenítése.

Alig végződtek még be az országos választások és már is több felől jelentik, hogy egyesek mandátumát kérvénnyel fogják megtámadni. A közérdeklődés tárgya tehát most az, hogy kik veszik igénybe a kir. Kuria segítségét, miképp fog ez megtörténni, mi lesz a kérvények további sorsa s a megindítandó eljárás eredménye. Előleges tájékoztatóul röviden összefoglaljuk itt a kuriai bíraskodásról szóló törvény ama rendelkezéseit, a melyek a választások érvénytelenítése iránt megindítandó eljárást szabályozzák.

A kérvény beadása.

Kik adhatják be s mennyi idő alatt kell beadni a kérvényt?

A választás érvénytelenítését legalább 10 oly választónak kell kérni, a kik az illető választókerület érvényes választói névjegyzékében föl vannak véve, — kivéve azokat, a kik a kérdéses választásnál hivatalosan közreműködtek, a kik a képviselőre szavaztak, vagy ennek pártja részéről ajánló vagy bizalmi férfiak voltak. A kérvényezőnek választói minőségét a névjegyzék hiteles kivonatával, személyazonosságát községi vagy közjegyzői tanusítvánnyal kell igazolni.

A kérvényezők csak meghatalmazott által járhatnak el. Meghatalmazott az ország minden nagykoru polgára lehet (tehát nem csupán ügyvéd), országgyűlési képviselők kizárásával.

A kérvényt a választást követő 30 nap alatt kell beadni a kir. Kuriánál, és pedig 3000 korona eljárási költségnek a budapesti m. kir. állampénztárnál való előleges letétele mellett, minek megtörténte a kérvényen igazolandó.

A kérvény tartalma és kellékei.

A kérvényben meg kell jelölni az érvénytelenségi okot és ama tényeket, a melyek alapján a választás érvénytelenítését kérik; továbbá elő kell adni a tények és az érvénytelenségi ok bizonyítására szolgáló adatokat. A kérvény nem csak az ellen intézhető, a kinek választása érvénytelenítendő, hanem a választásban hivatalosan közreműködő személyek ellen is, ha érvénytelenségi ok gyanánt ezek cselekvése is föl van hozva. A kérvényt ily esetben annyi példányban kell benyújtani, hogy ne csak a bíróságnak és a képviselőháznak, hanem mindazoknak is jusson egy-egy példány, a kik ellen intézve van. Az első példányt kötelesek a kérvényezők bíróilag vagy közjegyzőileg hitelesített sajátkezü aláírásaikkal vagy kézjegyeikkel ellátni. E példányhoz kell az eredeti vagy hitelesített másolatban kiállított okiratokat is csatolni, valamint ebben, vagy az ehhez csatolt külön meghatalmazásban kell Budapesten lakó meghatalmazottat is megnevezni.

A kérvény és az okiratok az állam nyelvén szerkesztendők; az idegen nyelvű okiratok pedig hiteles fordításban csatolandók.

A mennyiben a kérvényezők valamely relativ érvénytelenségi okot hoznak föl (3. §, 25. és 27. pontok): annak birói megállapítását is kérhetik, hogy

a választáskor nem a képviselő, hanem egy másik jelölt nyerte el a szavazatok általános többségét.

A kérvény visszautasítása vagy visszaadása pótlás végett.

A Kuria érdemleges intézkedés nélkül visszautasítja a kérvényt a következő esetekben:

- a) ha azt elkésve (30 napon túl) adták be;
- b) ha azt oly egyének adták be, a kik erre a törvény szerint nincsenek jogosítva;
- c) ha benne az érvénytelenítési ok nem a 3. §. valamelyik pontjára való hivatkozással lett megjelölve;
- d) ha nincs az állam nyelvén szerkesztve és ha az első példány nincs ellátva a kérvényezők hitelesített aláírásával vagy kézjeggyel;
- e) ha a kérvényezők 3000 koronát előlegesen le nem tettek.

A Kuria csak egyhangu határozattal utasíthatja vissza a kérvényt s erről a képviselőházat értesíti.

Ha a kérvény más tekintetben hiányos: azt záros határidő alatt leendő pótlás végett visszaadják a kérvényezőknek; s ha ezek elmulasztják a határidőt; a kérvény hivatalból visszautasíttatik.

A választás védelme.

A mennyiben a Kuria vissza nem utasítja a kérvényt: következik az érdemleges eljárás, a melynek során alkalom nyílik a kérvénnyel megtámadott választás védelmére.

A megtámadott választás törvényszerűségét nem csupán azok védhetik, a kik ellen a kérvény intézve van (a képviselő és a hivatalos személyek), hanem maguk az illető kerület választói is. A kik ellen a kérvény intézve van: az eljárás bármely szakában személyesen vagy meghatalmazott által járhatnak el; ha azonban a kerület választói közül többen lépnek föl a választás védői gyanánt: ezek jogukat csak közös meghatalmazottjuk által gyakorolhatják.

A birói határozatok s a felek közt eszközlendő értesítések elfogadására mindegyik félnek Budapesten kell meghatalmazottat kijelölnie. Ennek elmulasztása esetén a birói határozat kézbesítését a bíróságnál leendő kifüggesztése pótolja, az értesítés pedig megtörténtnek tekintetik.

Oly esetben, midőn a felek meghatalmazottat nevezni tartoznak: e kötelesség elmulasztása azt a következményt vonja maga után, mintha az illető a tárgyaláson meg nem jelent volna.

A választás védőinek jogukban áll ellenkérvényt beadni, ha a kérvény valamely relativ érvénytelenségi okra (3. §, 25. és 27. §) van alapítva. Ez esetben a választás védője kifogásként mind azt felhozhatja a mik a 3. §-ban mint érvénytelenségi okok vannak felsorolva. Az ellenkérvény kellékei ugyanazok, a melyek a kérvényé; előterjesztésének legkésőbb az első tárgyaláskor írásban kell megtörténnie.

A „Balatoni Emlékek“-ből.

I.

A ki egyszer maga előtt látta
Csodás égü Balaton, vizedet,
Ki ránézett fönséges orcádra,
Nem felejt az soha el tégedet.

Csodálatlak . . . Bámultam erődöt,
Ha pihent mint felhőtelen ég
S ha dühében bömbölt, rontott, tépett
S sejteté, hogy mily közel a vég . . .

II.

Fönn állok a sötétlő szikla parton,
Az éj már száll alá, alá
S a víz fölé átláthatlan fátyolt fon,
Mint hogyha órjás szellem ülne rá.

Titokzatos halk csobbanással ott lenn
A víz lágy szózatként zajong.
Az ég miljó csillagja lenn a mélyben,
A hol miljó tündér hárfája zsong.

Úgy vonz, úgy hí a mély a végtelenség,
Mit a hab fodra eltakar,
Úgy vonz, úgy hí a balzsamoszengő lég,
Hol átölelve rejtett égi kar

Óh érzem, bár szemem nem lát a mélybe
Szívvel, lélekkel érzem:
Te rejted lelked a habzó örvénybe,
Te, végtelen hatalmú Istenem!

Károlyi Gyula.

A színésznő.

— Irta: *Károlyi Gyula.* —

Künn a messze külvárosban, a hová már nem hat el a pezsgő élet vidám zaja, a hol csak szurtosképü munkásemberek járnak-kelnek, a hol a gyárak fojtó füstje tölti be a levegőt, ott huzódik meg az a néhány ósdi házsor, a mely a tehetetleneknek menedéket nyújt öreg napjaikra. S a komor falak évek hosszú során át hány sötét drámát adnak át a sir, a feledés örvényének!

Az egyik szobáskában galambösz agg nő éldégél már tul van a nyolcvanon, de homloka még derült, arca még jóságot, szemei még életet sugároznak. Senkije sincs és mégis megelégedett. Vigaszt nyújt neki az a remekműü elefántesontra festett, Máriakép, mely bármelyik főhercegi szalonnak díszére kapcsolódik az ő életével.

Elmondom úgy, a hogy ő elmondta nekem . . .

*

A családi életük nagyon zavaros volt. Erről ő, maga mint hat éves kis lány, nem tudott semmit. Nem tudott a családi perpatvarokról, melyek atyja és anyja között lefolytak . . . talán azok az emberek nem is voltak szülei De azért az „atyja“ annyira szerette, hogy nem volt kívánsága az „ő kis lányának“, a mely teljesedésbe ne ment volna. Egy alkalommal elvitték az Operába, a hol igen jól érezte magát és mikor hazaértek, az ő gyermeki határozottságával kereken kijelentette, hogy színésznő lesz. Kijelentése parancs volt és nemsokára már ott táncolt a balletiskolában. Az anyja azonban aggódva gondolt a sorsra, mely leányára a jövőben várakozott s azért kettőzött gondossággal igyekezett tőle minden rosszat távoltartani. Jó nevelés, gondos felügyelet sőt sokszor tulszigoru bánásmód volt az eszköz, mely által sikerült a kis Gizella szívébe oltani az utálatot minden bűn, minden rossz iránt. Egyedül a vallásos és erkölcsös élet foglalkoztatá szívének minden érzelmét. Így teltek az évek és a kicsikéből gyönyörű tizenhatéves nő fejlődött a ki bizony nem kis mértékben hatott arra, a ki egyszer meglátta. De ő nem tudott szeretni. Undort, bünt látott a szerelemben is. Természetes hogy az udvarlók egész gárdája rajongta körül s ő, mint a féle ballerina, csalogatta, hitegette őket, mert a többiektől úgy látta . . .

Csak egy fiut nem tudott megcsalni.

Azt a szökehajú, ábrándosszemü, hallgatag fiut, a ki mindennap eljött, könyveket hozott és felolvastott s mikor elment megelégedett egy kézszorítással. A ki szerette, nagyon szerette, de nem szólt egy szót sem . . . Titokban verseket irt hozzá, de nem mutatta meg őket sohasem.

Annak a fiunak úgy elpanaszolta, ha fájt valami s neki adta hírül legelőször, ha valami öröm érte.

Szerelem, bánat és a szív legelrejtettebb érzelmei . . . az mind csupán kettőjük titka volt. S a mikor egyszer a fiu nagy pirulva megkérdezte: „Gizella! szeret?” Ő a legőszintebben válaszolt: „Nem szerettem!”

És mind a ketten könyeztek.

*

. . . Beállott a nagy fordulat.

Csak vártak miudketten valamire . . . azt hiték az idő is vár és ime! legszebb reményeik oda, tündéralmaik szétoszolva! A leány anyja megszökött; atyja beteg lett, s hogy el ne pusztuljanak, kénytelen volt elfogadni egy külföldi színház gazdag szerződési ajánlatát.

— Mi lesz belőlem idegenek között!? mondá az utolsó napon bús arccal.

A fiu vigasztalta.

— Édes Gizellám! Ha szíve legszentebb kincsét, az erényt meg tudja őrizni, bárhol legyen is, boldog lesz. Csak ne feledje el a jó Istent és ezt . . .

S ezzel elővonta kebléből azt a remekmunkát, a mely egy vagyont ért s a melynek megszerzése egy fél évi éjjeli munkálkodásába került. *Az erény mintaképe és őrzője volt: A Boldogságos Szűs.*

A színésznőnek egy könyesepp gördült ki szeméből . . . ráhajolt a fiura és elcsattant a két forró ajkon az első csók . . . az első igazi és őszinte szeretet csókja.

— Ezt halálom napjáig megőrzöm és mindig hozzá fogok fohászkozni, mondá remegő hangon.

— Amen! felelte a fiu.

És elváltak . . . Nagyon, nagyon nehéz válasz volt ez . . . Megölte a két férfiszívet. Az atya meghalt, a fiu pedig öngyilkos lett bánatában. Most már csak egy volt, a miért küzdött a nő: az igaz művészet. Ennek pedig nagyon kevés híve volt azokkal szemben, a kik aljas és szennyes ajánlatok elfogadása fejében óriási hírnevet szereztek volna neki. De ő mindig elővette legkedvesebb emlékét — és imádkozott. Nem is tudott ő boldogulni. Ujra hazajött, szívében megvetéssel és utálattal adózva a szennyes világnak. Itthon akart eleget tenni a művészetnek. De itthon sem tett eleget a — többségnek, az aljas önérdéknek. És a legszűkebb viszonyok között élte le napjait. Öregségére a szegényházba került s ott szerény nyugdíjából élt, de mindenkor elégedett volt, mert táplálta lelkét az erkölcs, a tisztaság.

S a koldusok közt halt meg, keblén a boldogságos Szűs képével az, a kit utolsó napjáig arany, kincs és selyem — bársony környezhetett volna — bűnösen.

De ilyen csak egy volt. Még a sírfája is feledésbe ment evvel az angyali névvel:

GIZELLA.

H I R E K.

A király Gödöllőn. Jóságos királyunk ismét körünkben van, még pedig hosszabb időre. Itt marad november végéig, csak november 1-én megy egy napra Bécsbe, hogy a Mindenszentek napját szeretett halottjai közelében töltsse. De 2-án ismét Gödöllőre érkezik, a hol mostanában nagy udvari vadászatokat tartanak.

A pápa jubileuma. Február 21-én lesz 24 éve, hogy XIII. Leo pápát megválasztották s március 3-án van koronázási évfordulója. Nemrég bizottság alakult, mely mozgalmat indított a célra, hogy a pápa jubileumát minél fenyesebbé tegyék. Ugy tervezik, hogy a jubileumi ünnepek már a 24-ik évforduló alkalmával kezdődjenek s eltartsanak a 25-ik jubiláris évig. Az ünnepi programot egyelőre így állapították meg: Zarándoklások Rómába a világ minden részéből, jubileumi ajándékokat vivő küldöttségek fogadtatása, imák elrendelése a pápáért, gyűjtéseket rendeznek a világ valamennyi katolikus templomában, az egybegyűlt összegben drágakövekké díszített arany tiarát csináltatnak a pápának. A jubileumi évben kerülnének kiosztásra az érdemkeresztek, érdemrendek s egyéb egyházi kitüntetések.

Hogy őrzik a német trónörökös. Vilmos császár félti a fiát s gondoskodott, hogy jól őrizzék, akárhová megy. Berlin legügyesebb titkos rendőrei vigyáznak a trónörökösre. Legutóbb, mikor Hollandiában járt, szüntelen nyomában volt egy sanyaru külsejű, görnyedt kis öreg ember. Amszterdamban, a midőn este hoteljébe, az Amstelhotelbe tért kirándulásáról a herceg, kísérete észrevette a vén emberkét: halálos fáradtan, kimerülve dült a szálloda rácskerítéséhez. Megszánták, a herceg alamizsnát küldött neki. Alázatosan megköszönte a kamarásnak a tallért, — de utóbb Berlinben visszaadta neki, mert a kis öreg nem más volt, mint maga *Batell*, a német közbiztonsági főinspektor.

A csábító bűnhődése. Olvasóink még emlékezhetnek arra a csunya ügyre amelynek nem is oly régen, *Zala (Ziegler)* József volt a gyászos hőse, és amely úgy akkoriban példátlan mértékben fölkavarta a nagyközönség érdeklődését. Egy szerencsétlen leányt, közeli rokonát csábította el, annak az embernek a leányát, aki a nyomorgó, ágrólszakadt fiatalembert megszanva, annak hajlékot adott és az asztalához ültette. S mikor a baj megesett és a *Ziegler* ígéreteitől és csábításaitól megszédült lány anyává lett, sietett a faképnél hagyni a szégyenével. A dolog a törvényszék elé került, mert a törvénytelen születésű kis féreg közvetlenül a szülés után meghalt és az eset gyanusnak látszott. *Ziegler* elég lelkiismeretlen volt a szerencsétlen lányt, ki pedig még akkor is szerette, az esküdtszék előtt a legsúlyosabb vádakkal illetni, végül pedig, miután mindkettőjüket felmentették, az esküdtszék előtt tett ünnepies házassági ígérete da-

cára teljesen elfordult a jegyesétől, aki érte mindenét feláldozta. *Ziegler* azóta azon iparkodott, hogy minél előbb letehesse az orvosi vizsgákat és oklevelet kapjon, de az egyetem tanácsa minden jelentkezésekor visszautasította. Most pedig eldőlt *Ziegler* sorsa: nem lesz belőle orvos sohasem. A hivatalos lap mai száma a következő végzést közli: „A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a budapesti tudományos egyetem tanácsának javaslatára *Zala (Ziegler) József* orvostanhallgatót az egyetemi fegyelmi szabályzat 83. §-ába ütköző *s közérkölciséget sértő magaviselete miatt, az összes magyarországi főiskolákról egyszersmindenkora kizárta.*

Egy kanonok a néppárt ellen. Stomfán, Komlóssy Ferenc dr. praelatus-kanonok és a kerület szabadelvűpárti képviselőjelöltje programbeszédet mondott, melyben a katolikus főpap kemény és feltűnő kritikát mondott a néppárttól. A programbeszédnek ez a része így hangzik: „A lezajlott általános választások után, midőn már a pártok számaránya is nyilvánvaló, midőn be lett bizonyítva, hogy a néppárt minden erőfeszítése dacára -- jóllehet a Felvidéken a nemzetiségi elemeket is felhasználta és a vallási izgatásnak minden eszközét igénybe vette — csak husz mandátumhoz jutott, annál indokoltabbnak tartom, hogy a felvett küzdelmet folytassam. Midőn megtépve, sárba tartva látom a katolikus hazafias papikar szeplőtelen zászlaját, azon meggyőződésre kell jutnom, hogy a liberalizmus mellett harcolni kötelesség, bukni vagy győzni Széll Kálmán zászlaja alatt egyaránt dicsőség, hisz a liberalizmus nyomában a szeretet és hazafiság virága két, miglen a néppárt nyomában a gyűlölet és panszlavizmus burjánzik. A liberalizmustól félni annyi volna, mint félni a szabadság, egyenlőség és testvériség nagy eszméitől, melyek az evangéliumból sarjadzottak. A felekezetek megtalálják védelmüket az uralkodó pártban, ezért nem is szervezkednek külön politikai párttá. A mi katolikusaink abban a téves nézetben vannak, hogy mihelyt valaki a szabadelvűpártba belépett, annak a pártklub előszobájában a fogásra nemcsak a kabátját, de katolikus elveit is szegre kell akasztania. Sajnos, a katolikusok körében akkor, mikor már az új törvények jogerőre emelkedtek, egy kinövés kapott lábra, szétbontotta a katolikus tábort, szétforgácsolta az erőket, meghasonlást, szeretetlenséget és visszavonást keltett hívek és papok, papok és papok között. Ezt igazán mi is sajnáljuk, hogy a katolikusok két táborba jutottak, de ezt nem lehet ám azzal referálni, hogy mind a *mostani szabadelvű táborhoz* tartozzunk, hisz az se jobb a Deákné vásznánál. Az is csak igavonónak nézi a népet, akár csak a többi párt. Keresztény szociális párt kell ide. Igazi *néppárt*, a hol a népnek joga is van, nemcsak kötelessége s a hol a népet nem vezeti az orránál se börziáner, se mágánás, se földesur vagy gyáros, se pap. Mert ha visszanelnek a nép bizalmával, az egész mindegy akár szabadelvű katolikus, akár néppárti katolikus teszi azt. Ilyenkor a választás alkalmával legjobban ki-

látszik mindkettőnél a lóláb. A néppárti papok a szabadelvű papokat átkozzák, ezek pedig a néppártiakat. Melyiknek van hát igaza? Édes népem, azt hiszem egyiknek se.

Krüger beteg. Amsterdamból szomorú hír érkezik a burok ősz vezérééről. A sok csapás, mely az utolsó két esztendőben érte a bátor lelkű férfit, egészségének gyöngülését vonta maga után, melyek fájdalomhoz újabban egy súlyos családi csapás járult, 30 éves fia Tjaardt Krüger meghalt s a mély bánat ágyba döntötte az ősz elnököt.

Tjaard Krügerrel azt jelentette Kitschener lord, a „humánus“ angol fővezér annak idején, mint azt akkor lapunk közölte, hogy megadta magát az angoloknak önként. Az elnököt fiának ez az árulása, bár kételkedett benne, nagyon bántotta. Most azonban kiderült az igazság. Tjaardt Krüger nem adta meg magát, hanem mint súlyos sebesültet fogták el az angolok s sebébe az angolok fogságában belehalt.

Egy híres színész halála. Beresényi Béla a nemzeti színház kitűnő művésze hosszas betegség után e hó 16-án meghalt Budapesten József köruti lakásán. 1863 óta színész volt s 1872 óta a nemzeti színház tagja, mely elhunytával egyik legtehetségesebb tagját veszti benne.

Fölfalt spanyol tengerészek. Madridból táviratozzák: A lapoknak Ferrolból érkezett táviratai szerint Rio-Numiból az a hír érkezett, hogy emberevő benszülöttek a spanyol tengerész-nyalogság egy káplárját és hat közemberét elfogták és megették.

Kuruc brigád. Ebben az elnémetesedett, elzsidósodott világban szinte jólesik hallamunk, hogy a budapesti egyetemj ifjak erős mozgalmat indítottak a *magyar ruha, a magyar viselet* érdekében. Önmaguk összeálltak s *kuruc brigád* elnevezéssel kötelezték magukat ezentúl magyar ruhában járni s mindent megtenni, hogy a nagyközönséggel is megkedveltessék a magyar ruha viseletét. Az angol angol, a francia francia, a kínai kínai, az orosz orosz nemzeti viseletet hord, csak ép a magyar az, a ki mindenféle nemzetek habarék módját utánozza, csak a maga szép nemzeti viseletét nem. Itt volna az ideje, hogy a ruházatban is megmutassuk, hogy magyarok vagyunk.

Anglia sorsa. Mitha a végzet kifürkészhetetlen hatalma nehezedett volna Angliára. A világalomért való versenyben a büszke Albion járt legelől mindeig. Haditengerészetét, mint megdönthetetlen hatalmat emlegették, gyarmati politikája legkitekintettebb, világkereskedelme leghatalmasabb s vagyona rengeteg. Amióta lenn a délafrikai területeken feltűnt a hazájuk függetlenségéért küzdő burok szerencsecsillaga, mintha kezdene elhomályosodni az angol hatalmasság büszkén világitó csillaga. Az elbizakodottság, az önteltség fénye bágyadtá lesz, Anglia világalalmára mintha a végzet nehezédne, avagy minden nagygyá lett s hatalmában elbizakodott nemzetek,

népek sorsa érte volna utol Angolországot? Ereje folyton hanyatlik Dél-Afrikában, legjobb katonái százával hullanak el vagy fogságba kerülnek, hajdan kiterjedt gyarmatai lassacskán kicsusznak lábai alól s világoralma mind szűkebbre szorul össze. Most egy újabb vaszedelem sújtja Angliát s ez a csapás az ország szellemi erejébe fészkelte be magát, ott végzi pusztító munkáját. Agliában ugyanis, mint az egy nemrég közzétett statisztikai kimutatásból megtudható, veszedelmesen szaporodik az elmebajosok száma. Erre nézve eklatáns példa a londoni grófságról közzétett kimutatás, ahol az utolsó évben öt ezerrel szaporodott az elmebajosok száma. Az elmúlt évben 16 ezer elmebajos élt a londoni grófságban s most 21 ezeren vannak. Ez a borzasztó statisztika, nagyon nyugtalanítja az angol közvéleményt, amely a szerencsétlen délafrikai háboru miatt ugy is elégedetlen a kormányval szemben. Claye-Schaw hírneves angol ideg orvos véleménye szeéint az elmebajosok számának hirtelen növekedését a délafrikai háboru okozza. A harc térről visszatért katonák között ugyanis óiási mértékben mutatkozik az elmebajosok, az örültek száma. Szellemi s fizikai erejüknek tulságos megerőltetésében keresi az okot Claye-Schaw. Ha elgondoljuk, hogy Franciaországban az elmebajosok összes száma nem nagyobb 30 ezernél, ugy Anglia valóban aggódhatik sorsa miatt. Hiába akarja elfojtani a burok, szabadságharcát a legembertelenebb eszközökkel, ereje egyre fogy s szellemi erejét, mint azt a szomorú statisztika mutatja, a legborzasztóbb betegség fojtogatja.

Öngyilkos szép leány. Szép volt és fiatal s mindössze tizenhét éves *Hubay* Etelka. Alig cseperedett még ki a kisleány korból s lányos ábrándozásaiban talán egy szép, rózsás jövőről, színes, tarka napokról álmodozott. Ábrándos, érzékeny lelkű lehetett. Lelke finom, mint a pókháló, melyet a legkisebb szellő is megmozgat, összeszaggat. Tegnap még telve volt életörömmel. Vig társaságban, pajzánkodás és nótázás között töltötte napját. Szüret volt a soproni szőlőkben s az egyik családnál rendezett szüreti mulatságon részt vett *Hubay* Etelka is. A szüreten sok fiatal leány s fiatal ember vett részt, a cigány is huzta a szebbnél-szebb nótákat. A nap gyorsan mult így el. Mikor leszállott az alkony s a vig társaság kocson hazament, *Hubay* Etelkát szomorú hír várta. Az, hogy ősz atyja haldoklik. A megrendítő hír a lelke mélyébe nyilallott a szép leánynak s kétségbeesésében öngyilkossá lett, pedig még az imént teljes szívvel örült az életnek. Ősz édesapja pedig, a ki a halállal vívódott, a soproni kórházban, mikor leányának tragikus haláláról értesült, azonnal meghalt.

Felekezeti statisztika a budapesti diákokról. *Erődi* Béla kir. főigazgató érdekes statisztikát állított össze arról, hogy a főváros középiskoláiban a tanu-

lók miként oszolnak meg a felekezetek szerint. — A középiskolákban első helyen állanak a római katolikus tanulók, a gimnáziumban 2797, a reáliskolában 1244, összesen 4041 létszámmal, vagyis az összes diákoknak, 9537-nek 42,3 százalékaival. Ezután következnek mindjárt az izraeliták. Számuk a gimnáziumokban 2501, a reáliskolában 1447, összesen tehát 3948 létszámmal, vagyis az összes diákoknak 41,3 százaléka izraelita a fővárosban. A reáliskolákban az izraelita tanulók még a római katolikus tanulók számát is meghaladják, amennyiben a reáliskolák tanulóinak 48,3 százaléka izraelita és csak 41,6 százaléka római katolikus.

Véres választás. Debrecenben a III. kerületben az e hó 17-iki pótválasztás alkalmával *Dobiecky* szabadelvű győzött a *Kossuthpárti* *Vargával* szemben. A mint az elnök az eredményt kihirdette a kisebbségben maradt választók összetűztek a huszárokkal s követ dobálták a katonákat és rendőröket, a kik kivont karddal a tömeg közé rontottak. Három katonatiszt és számos közkatona megsebesült, a tömeg közt 60–80 súlyosan sebesült. Az utcákon valóságos harc folyt. A városháza, királyi tábla s vagy száz magánház ablakait az utcáról felszedett kövekkel bezúzták. A kis vasut egy urinót elgázolt, a ki nyomban meghalt. A fő-utcán a kirakatokat is beverték. A város ugy néz ki, mint egy nagy csatatér. Büszkék lehetnek rá a debreceniek, különb háborut csináltak hamarjában, mint akár a burok és ángliusok. Csak a szegény áldozatok azok sanylik az ilyen meg gondolatlanságot.

Az örült Az este kilenckor induló gyorsvonat már megtelt utassal és az ügyvéd ur, bár fájó szívvel, de le is mondott arról, hogy jól kialudva érkezék meg abba a vidéki városba, a hová tárgyalásra sietett. De ha heverni nem is lehetett, legalább ülni szeretett volna, azonban hatan ültek minden fülkében. Hosszas keresés után végre fölfedezett egy fél-fülkét, a hol magányosan nyújtzkodott egy hegyes szakállu ur. Az ügyvéd energikusan rántotta föl az ajtót, a hegyes szakállu arca nem árult el semmi bosszankodást, lekapta lábát a pamagról, hogy helyet csináljon a jövevénynek. Az ügyvéd is nyájasabban köszönt, mint a hogy belépett, azután belevágta magát a párnás ülésbe és mindjárt neki is készülődött, hogy elalszik. Alig telt azonban el pár perc, a szomszédja odahajolt hozzá és egész a füléhez nyomta a fejét, aztán aggodalmas de udvarias hangon szólalt meg: „Ugyan kérem, nem méltóztatik hallani semmit?” Az ügyvéd megütődve kapta el a fejét. „Mit kérem? Mit nem hallok-e?” A kecskeszakállu komoran folytatta. „Egy óra ketyeg a fejemben, vagy talán a fejemben. Én igazán nem értem, hogyan történhetik ez: de világosan hallom, hogy ketyeg.” Az ügyvéd kapta a kalapját és a következő pillanatban már a kalauz után rohant. Tiszta

dolog, hogy örült utazik a vonaton. A kalauz esőváltatta a fejét, de azután kijelentette: „Hála Istennek, csöndesen viselkedik. Én most semmit se tehetek. Reggel hétkor egy nagyobb városba érkezünk, ott majd intézkedni fogok, addig pedig kérem, ne tessék bemenni abba a fülkébe, gondom lesz rá, hogy más se mehessen be. A folyosón tölteni az éjszakát, nem kellemes dolog, de még mindig jobb, mintha éjszaka egy tébolyodott megfojtja az embert. Az ügyvéd a folyosót választotta, míg végre hajnaltajt megüresedett egy ülés. Aludni azonban nem tudott, olyan izgatott volt és félhatkor már megint a folyosón állt, Egyszerre nagy meghökkenésére, előtte állt a kecskeszakállu. Egyenesen feléje tartott és mosolyogva szólította meg: „No, lássa uram, nekem mégis igazam volt. Isten tudja, hogy történt, a feleségem kis órája a multkoriban egyszerre elveszett. És most kérem megtalálom az utazósapkám bélésében. Egy feslésen át becsuszott oda. Az ketyegett a fejemen. Hát nem furcsa dolog ez?” S ez által maga aludhatott a fülkében.

A katolikus egyháztörténet elemei. Néptanodák V. és VI. osztálya, ugyszintén a polgári és iparosiskolák használatára. Főpásztori kegyes engedélyvel. Kiadta Fonyó Pál a „Kath. Hitoktatás” szerkesztője. Tizenegyedik kiadás. Pozsony. Kiadja Stampfel Károly. Ára 50 fillér. „E művecske a népiskolák felsőbb osztályaiban s a polgári és felsőbb népiskolákban óhajt használandó kézikönyv lenni, és valljuk meg, teljesen megfelel a kívánalmaknak. Szerző ugyanis a püspöki tanterv nyomán úgy a tananyag megválasztásánál, mint annak feldolgozásánál nagy ügyességet tanusít. Az egyháztörténeti események gazdag tárházából könnyű áttekintetés és felosztás mellett, — mindenütt a legfontosabb mozzanatokat öleli föl... Igen helyes tapintattal a svájci, németországi s egyéb európai részletes egyházak jelenlegi helyzetét is megismertetni, mi szintén nagy előnyére van művének... Tiszta lelkiismerettel ajánljuk azt az illetékes iskolai hatóságok figyelmébe; mert legalább is eddig ily rövid, világos és könnyed nyelvezetű kis egyháztörténet hazai nyelvünkön aligha létezik.”

A pótválasztások.

Megkezdődtek hát a pótválasztások.

16-án Pincehelyen volt a választás *Rátka* László Kossuthpárti és *Szűcs József* néppárti között. Ezt a választást tudvalevőleg az első alkalommal félbeszakították, mert a néppárti választók összetűztek a csendőrökkel és ez alkalommal a csendőrök hetet agyonlőttek. Ezért akkor a választást elhalasztották s 16-án tartották meg. Már egy nappal a választás előtt megérkezett Pincehelyre egy ezred gyalogság és egy ezred lovasság, úgy hogy a kis helység valóságos táborhoz hasonlított. A választás reggel hétkor kezdődött s mindkét párton a legnagyobb

izgatottsággal folyt. Zavargás nem történhetett, mert az óriási számú katonaság ezt megakadályozta. Délután 4 órakor tüzték ki a zárórát, mely után *Rátka* László 475 szavazattöbbséggel képviselővé választott.

17-én több helyen volt pótválasztás. Budapesten a IX-ik kerületben Springer Ferenc szabadelvű és Hock János pap szintén szabadelvű állanak szemben egymással. A korteskedés már hetekkel előbb a legszenvédélyesebb volt. Hockról az ellenpárt feltárta papi pályafutásán viselt szennyes dolgait, míg Hockék Springer ellen nyomtattak ki minden elképzelhető dolgot. Ilyen piszkolódások közt érkezett el a 17-ike s kora reggeltől késő estig száz és száz kocsit hordta a szavazókat. Este a záróra után Hock János 449 szavazattöbbséggel képviselővé választott.

Peéren Jankovich néppárti választott meg Forster Géza szabadelvűvel szemben 77 szavazattöbbséggel.

Kecskeméten a felső kerületben, miután Kovács Pál függetlenségi visszalépett, *Szeless* József szabadelvű választott.

Kecskeméten az alsó kerületben Nagy Mihály szabadelvű győzött Rapesányi István Kossuthpárti ellenében.

Dorogon Szacelláry György szabadelvű győzött a néppárti Percel Béla ellen.

Köböikuton, miután Szauder Károly Kossuthpárti visszalépett *Köbök* István szabadelvű lett a képviselő.

Fülöpszálláson, miután *Thaly* László ugronpárti visszalépett, *Csávolszky* Lajos Kossuthpárti választott meg.

Vácon Gajári Géza szabadelvűt választották a néppárti Bossányi György ellen 202 többséggel.

Dárdán Kis Emil szabadelvű választott meg Herman Ottó Kossuthpárti ellenében.

Debrecen III. kerületében *Dobiczy* Sándor szabadelvű győzött, Varga Lajos Kossuthpárti ellenében 172 szótöbbséggel.

Nagymartonban *Dégen* Gusztáv szabadelvű 350 szótöbbséggel Tólos István néppárti ellenében megválasztott.

Tabon Ugron Ákos ugronpárti visszalépése folytán *Néssy* Pál Kossuthpárti egyhangulag kikiáltott.

Letenyén, miután a szabadelvű Csesznák József visszalépett, *Szüllő* Géza néppártit kiáltották ki képviselőnek.

Baksán, Berger Ignác szabadelvű győzött a néppárti Darányi Ferenc ellenében.

Politikai hírek.

A képviselőházat minden valószínűség szerint október 25-ére fogják összehívni, a mikor is első sorban megejtik az elnökség és a bizottságokba való választásokat, azután előveszik a sürgősebb törvényjavaslatokat. Az új országgyűlés előtt nagy feladatok állnak. A kiegyezés Ausztrálával, a hadügyi beruházások, a közigazgatás egyszerűsítése stb. — Házelnököt már Szilágyi halála óta keresnek, de mindeddig nem tudtak a személyben megállapodni. Most azonban már bizonyosra veszik, hogy gróf Apponyi Albert lesz a házelnök, míg Berzevicy Wekerle helyét foglalná el a legfelsőbb közigazgatási bíróságban mint elnök, Wekerle pedig újra pénzügyminiszter lenne. — Tisza Kálmánnak még mindig nincs kerülete; nem igen akaródzik senkinek sem lemondani az ő szépséges ábrázatáért. De amint valamely liberális kerületben üresedés lesz, azonnal Tiszának fogják lefoglalni. A mulatságos csak az lesz majd, ha a nevezett kerület választói nem igen fognak kedvet érezni ilyen uraságotól levett jelölthöz a Tisza Kálmán másodszor is megbukik, a mi nagyon könnyen megesik, mert személyét az egész országban gyűlölik pártkülönbség nélkül.

Lemondott főispán. Mikó Árpád, Maros-Torda vármegye főispánja lemondott. Ő is még a híres Bánffy-féle főispánok közül való, a kik csak az erőszakot imerték kormányzási eszköznek. S miután a választások a Bánffy-féle jelölteket sorra buktatta, de még a generális Tisza Kálmánt, meg a fő Bánffymameluk Gajarit is elbuktatta, nem igen érezte biztosnak lába alatt a talajt, hát inkább lemondott. Azt hisszük, példáját követni fogják még számos nem odavaló főispán s helyet adnak majd oly férfiaknak, kik vármegyét kormányozni tudnak, tudással, szeretettel, szorgalommal, nem pedig erőszakkal, pöffeszkedéssel, butasággal. Utóvégre a főispáni állás nem a már más téren megélni nem tudó heréknek lett alapítva? Azzá csak Tisza Kálmán kormányzása alatt süllyedt.

MI UJSÁG A NAGYVILÁGBAN.

A búrok helyzete utóbbi héten nem állott a legjobban. Botha búr fővezér, a ki két hét előtt három helyen is megverte az angolokat, nagyon mélyen előre hatolt Transváliba, úgy hogy három angol dandár körülfogta. Botha maroknyi seregével vitézül keresztülvágta magát az angol kordonon kétszer s jelenleg egy erdőben van csekély embereivel, a hol jobbról-balról még mindig szorongatják az angolok.

Ezalatt Kitchener, az egész világ által *hóhérnak* keresztelt angol főparancsnok naponkint egész csomó búr foglyot lövet agyon és akasztat fel. Azt hiszi, hogy iszonyu kegyetlenkedéseivel meg fogja végre törni a búrokat. Ezek pedig annál elkeseredettebben harcolnak s készek inkább meghalni, semhogy megadják magukat.

Az angolokat ujabban másunnan is fenyegeti veszély. Afganisztán emirja *Abdúr Raman* meghalt s egyik fia elfoglalta a trónt. Oroszország és Anglia régen verzeryeznek egymással az afghán birtokért, de míg az öreg emir elt nem volt okuk a beavatkozásra. Most azonban Oroszország erősen készül régi tervét keresztülvinni és Afganisztánt elfoglalni. Miután pedig az elhalt emir másik két trónkövetelő fia valószínűleg polgárháboruba viszi az országot, ez alkalmat Oroszország fel fogja használni, hogy renlcsinálás címe alatt elfoglalja az országot. Anglia pedig nem igen akadályozhatja ezt meg, mert egész katonasága Dél-Afrikában van s így nem mer a hatalmas oroszszal kikezdeni.

Mindenféle.

Királygyilkosok büntetése régen.

Umberto király gyilkosa éppen úgy megmenekül a hóhér elől, mint Erzsébet királyasszonyunk gyilkosa, Luccheni. Olaszország ugyanis, mint Svájc, eltörölte a halálbüntetést s a monzai gyilkos büntetése életfogytig tartó szabadságvesztés lesz. De bármily módon súlyosbitják is ezt a büntetést, valóságos kegyelemszámba mehet a régi királygyilkosok büntetése mellett.

Régente, különösen Franciaországban, oly borzalmas módon végezték ki a királygyilkosokat, hogy a halál, mely véget vetett rettenetes kinjainak, valóságos megváltás volt számukra.

A krónikások rémregénybe illő dolgokat mesélnek Ravaillac és Damiens kivégzéséről. Az előbbi szegény iskolamester volt s az anarkista-mozgalmak francia uttörői annyira megzavarták a fejét, hogy 1610. május 14-én meggyilkolta IV. Henrik francia királyt. Mielőtt halálra ítélték, előbb mindenféle kínzással rá akarták venni, hogy árulja el bűntársait. A gyilkos azonban emberfölötti erővel tűrte a kínzást s nem árulta el cimboráit. Kimondották rá ezután a halálos ítéletet, mely úgy szólt, hogy lovakkal eleven szét kell szaggatni a testét. E rettenetes büntetést a párisi Gréve-téren hajtották végre rajta. Körülbelül egy óráig tartott a szenvedése. Damiens, egy parlamenti tanácsos szolgáját, ki 1757 január 5-én megrohanta és törével megsebesítette XV. Lajos királyt, hasonló módon végezték ki.

Erről a kivégzésről borzalmas részleteket mesél feljegyzéseiben egy szemtanu, Croy herceg.

Damienst — ugymond — 1757 március 28-án a hóhérok kezébe adták, hogy kivégzése előtt kinözzák meg. A hóhérok tüzes csipőfogókkal tépdesték a hust a testéről, sebeibe azután megolvasztott ólmot és forró olajat öntöttek. Egész délelőtt tartott ez a kinzás. Délután három órakor a Gréve-térre vitték a merénylőt, ki jól tudta, mi várakozik rá, de azért legkisebb félelmet sem mutatott, csak abbéli óhajátását fejezte ki a papok előtt, hogy bár csak hamarosan végeznének vele a hóhérok.

A tér közepén egy emelvény állott, erre vezették fel az elítéltet. Hat hóhér rohant rá most; megláncolták, hogy mozdulni sem tudott, azután jobb karját odakötötték egy serpenyő fölé, melyben kénkö égett. Vértfagyasztó jajgatásban tört ki a szerencsétlen, mikor a tűz lassan égetni kezdte. Utoljára egészen megszenesedett a karja. A bakók ezután egy-egy ló szerszámjához kötötték az elítélt lábait és karjait. A lovakat, melyek az emelvény négy sarkánál állottak, a birák intésére megriasztották most, úgy hogy teljes erejükből huzták négy irányban a szerencsétlent, ki rettenetes kinjában örvöngő gyanánt orditozott. De a lovak nem bírták széjjel szagatni a testét. Egy óránál tovább tartott ez a kinzás, míg végre maguk a birák is megsokalták és parancsot adtak a bakóknak, hogy az elítélt karjait és lábait fűrészeljék meg, hogy a lovak könnyebben szagathassák szét. Még két lovat fogtak ezután a négy mellé, és az elítéltnek egymásután szakadt ki most az egyik karja, majd a lába, végre csak a törzse maradt meg. Csak ekkor szállt el belőle a lélek, addig folyton eszméleténél volt, de egyre halkabb lett a jajgatása. Kinjai között folyton csókolgatta az elébe tartott feszületet. Végül a fejét is levágták s a csonka törzsöt máglyán égették el.

Házi kincstár.

Hogy tartsuk a rákot. A rákot vizen kívül is több napon át életben lehet tartani, ha az ember kellőképen gondoskodik az elhelyezésről és a táplálásáról. A legcélszerűbb a rákot egy kosárba tenni, a kosár fenekét ki kell bélelni csalán-, lóhere- és petrezselyemlevelekkel s ezeket a leveleket minden nap föl kell frissíteni s vízzel meg kell permetezni, a kosarat kendővel be kell kötni s úgy kell a pincébe állítani. Tápláléknak esténként egy tojást kevés sörrel vagy tejföllel összekeverve, lehet nekik a levelekre kiönteni, jó a tejbe áztatott zömlé is. Jó hatással van a rákokra, ha tejet csöpögtetnek rájuk. Minden etetés előtt azonban gondosan ki kell tisztítani a kosárból az ételmaradékokat s az ételtől be-

szennyezett leveleket ujakkal, tisztákkal kell pótolni, mert az erjedésnek indult, megsavanyodott étel megöli a rákot.

Hideg éjszaka után akárhányszor azt veszi észre a gazda, hogy a lapályos helyen levő érzékenyebb növényeket megcsipte a dér, ellenben a magasabb helyeken levőknek semmi bajuk sem lett. Azt is láthatja, hogy a földhöz közelebb eső növényi részek hamarabb fagnak meg, mint a magasabban fekvők. Az se ritka eset, hogy némely növénynek elfagnak az alsó levelei, ellenben a felsőbbek épen maradnak. Ez utóbbi jelenségnek elsősorban a földi hősugárzás támasztotta hideg az okozója. A föld sebesen hül ki, a levegő pedig rosszul vezet a meleget, ez az oka annak, hogy a földhöz közelebb eső levelek pusztulnak el leggyorsabban. Hogy miért megy tönkre hideg éjszakában a lapályos helyen levő növényzet, a hegyen tenyésző pedig nem, annak okát egy francia tudós kutatta ki. Hogy kiderítse ezt az okot, hőméréseket végzett a hegyek tetején, lejtőjén és a völgyek alján. A szélsendes éjjeleken végzett kísérletek azt bizonyították, hogy napszállta után csendes és derült éjszakákon a hegyekről, halmokról s általában a magaslatokról hideg levegő ereszkedik alá, mely elérve a síkságra, vékony rétegben húzódik el fölötte egészen a legközelebbi akadályig, ahol összegyűl. Ugyanekkor olyan levegő száll le a felső rétegekből a magaslatok csucsain, amely melegebb a hegyoldalon és a lapályon levőnél. Dombos vidéken a mélyebb helyeken állandóan hideg levegő van. Ha a hegyekről aláereszkedő légréteg erdőre, emelkedésre vagy más akadályra bukkan, ott a környékbeli levegőhöz képest a hideg levegőből valóságos örvényt alkot, mely meleg nyári éjjeleken is nem egyszer eléri a nulla fokot, hacsak a hideg levegő odaáramlása meg nem szűnik. Ilyen helyeken, csendes és derült éjjeleken sűrű ködök keletkeznek, melyek megakadályozzák a kisugárzást s nemcsak tavasszal, hanem még nyáron is deret okoznak, mely elpusztítja az alant fekvő leveleket, gyümölcsöket és érzékeny növényeket se ültessék a hegyektől övezett helyekre, mert ott nappal nagy a forróság, éjjel pedig a hideg. A hegyek hidegebbek lévén a síkságoknál, a hőmérsékülönbség hideg szelet támaszt, mely a hegyoldalon lefelé irányul. Ez magyarázza meg azt a jelenséget is, hogy bármely oldalról emelkedjünk is fel egy hótól borított hegyre, a szélnek kitett vagy a szélnek ellentett oldalról, mindig felülről a hegy csucsáról kapjuk a szelet.

Gyapjuszövetből a tintafoltot, ha még friss, a következő módon vehetjük ki: vegyünk egy csomó vattát, vagy valami jó itatós papirost s itassuk föl vele a tintát. Mikor a tinta folyékony része egészen föl van itatva s csak a folt van még meg, akkor csöpögtessünk a foltos helyre kevés édes tejet s itassuk azt is föl vattával vagy itatós papirossal. Ezt az

eljárást mindaddig ismétljük, míg a foltra csöpög-tetett tejnek föllitatásánál sötét, tints színe többé nem lesz. Ekkor a folt helyén a gyapjuszövetet szapannal mossuk jól ki és kendővel törüljük szárazra. Ha a folt már nem friss, hanem beszáradt, akkor a tejet hosszabban kell rajta hagyni. Esetleg egy-egy napi megszakítással többször is meg kell ismételni ezt az eljárást. Ez a módszer használható a legkülönbélebb zönyegek tintafoltjainak eltávolítására is.

A körisbogarak elpusztításának legegyszerűbb és leghatásosabb módja az, hogy összefogdossák őket. Összefogdosni őket pedig a legkönnyebben reggel vagy borus időben lehet, mert akkor még nem igen mozgékonyak. Az összefogdosás legegyszerűbben úgy történik, hogy a fa alá ruhát teritenek vagy esernyőt állítanak föl nyitva és fölfordítva s erre lerázzák a bogarakat. Azután forró vízbe dobják, ahol elpusztulnak. Ha azonban el akarja a bogarakat adni, ne forró vízzel pusztítsa őket el, mert a vízben megölt körisbogár könnyen penészedik s így a gyógyszerárban való hosszas eltartásra nem alkalmas. Hogy meg ne penészedjenek, a bogarakat zárt edénybe kell tenni s abba éter, benzín vagy terpentínolaj gőzét kell beereszteni. Ettől a körisbogár megful s azután bármennyig eltartható anélkül, hogy megpenészednék.

M U L A T T A T Ó.

Képviselőjelölt. Rögtön kidobatom, ha nem megy a nyakamról. Már mondtam egyszer, hogy mindenem biztosítva van már.

Biztosítási ügynök. Tessék kérem tholán a mandáthumot biztosítatni, az ugy is nagyon gyengén áll.

Az ökrök közé.

Gazdászati kiállítás volt a vármegye székhelyén. Igyekezett minden gazda kiállítani amit tudott, ki gazdászati eszközöket, ki lovakat, ki ökröket.

Együgyü Márton is be akarta küldeni egy szép ökrét a városi kiállításra. Hogy pedig el ne késsen és még helyet kapjon a kiállítók listájában, hamarosan ezt a levelet küldte a kiállítás titkárához;

Kérem jegyezzen fel engem is az ökrök közé.

Kár.

Hegymászó: (A hegyi korcsmároshoz.) Aztán vannak-e bolhák a szobájában?

Korcsmáros: (Sértődötten.) Egyetlenegy sincs.

Hegymászó: Beh kár, mert ha volnának, ebben az unalmas időben legalább taníthatnám őket valamire.

Ha ökörről van szó.

Cselédet akart fogadni az uraság, még pedig egyet a lovakhoz, egyet pedig az igás munkákhoz. A faluban ismerős Mindenés Jánost szólította meg. Óh kérem, mond az ember. Én meg a fiam éppen jók leszünk. A fiamat az Isten a lovak közé teremtetted. Ha pedig ökörről van szó, akkor itt vagyok én.

Fenyegetés.

A fővárosba költözött Szeles Pista. Volt neki egy jó barátja, akitől már rég levelet várt. Hogy-hogy nem? a levél csak elmaradt. Hiszen ki tudna megtalálni a fővárosban egy fiatal embert, ha nem tudja annak lakását!? De Szeles Pista nem gondolt ezzel a nehézséggel, hanem barátjához ezt a fenyegető levelet írta. Én már többször irtam neked. De mindaddig nem válaszoltál most hát tudd meg, hogy mindaddig meg nem küldöm neked az én lakáscímet, míg tőled levelet nem kapok.

A szórakozott.

Kemény téli hideg volt. A tanárnak az orvos mustárt rendelt a mellére. A szórakozott tanár azonban ahelyett hogy a mellére tette volna a mustárt, a fejére tette, azután pedig távozott a házból. Már jól elhaladva sütést érzett a fején; a mustár végezte munkáját. De a tanár azt hitte, hogy a nap süt oly forrón, mindjárt visszasietett lakására napernyő után.

1-ső csirkefogó. Látod pajtás, mióta kiraboltuk azt az ékszerészboltot, azóta rendőr áll előtte mindig. Ugyan mi a fenének áll az ottan mostan?

2-ik csirkefogó. Hát arra vigyázz, hogy vissza ne vihessük az elrablott holmit.

Fél az apjától.

Nagy zajjal lovagolta végig a szobákat seprünyélen a kis Peti. Apja éppen az oldalszobában aludt.

Mért nem nyugszol te gyerek, inti őt az anya. Nem tudod-e, hogy nem szabad zajt csinálnod, mikor apád alszik?

Igen, de még rak apám, ha akkor játszom mikor ébren van — felelt vissza okosan a gyermek.

Állatkertben.

A kis Gusztit elvitte nagybácsija az állatkertbe. „Ne ijedj meg fiam az oroszánok ordításától, szólt a fiuhoz mikor az oroszán ketrec közelében voltak.”

Óh nem félek én kedves bácsi, megszoktam én azt. Az én apám is ordít mikor hazajő, ha nincs készen az ebéd.

Születésnap ajándék.

Mit vegyek neked ajándékkul születésnapodra, szólt az apa az ő kis leánykájához, aki éppen fogfájásban szenvedett.

Végy nekem éppen olyan fogakat mint a mamának van, amiket ki lehet venni, hogy kivegyem, mikor fájni kezdenek.

A vallástalan nevelés hatása.

A szép ifju a szülőknek egyetlen gyermeke volt, de vallástalanul nevelve. Éppen közel volt már az esküvője, midőn hirtelen megbetegedett. Állapota mindinkábbrossza fordult annyira, hogy már ő maga is lemondott az élet reményéről. Mikor végórája közeledett, elbucszott barátaitól egyik barátját pedig azzal bizta meg, hogy köszöntse nevében egyike volt tanárát. Csak Jézus Krisztus köszöntésére nem volt szava. A fiatal ember elpusztult gyónás nélkül. Üres volt a ház az ifju halála után. A szülők vigasztalhatlanok voltak. Életök minden reménye, minden boldogsága a fiuban volt összpontosítva és e reménység is eltűnt, végképen eltűnt. Az apa és anya a haláleset után még egy évig éltek némán, a néma házban. Végre egy borzasztó dologra határozták el magukat. Miután ők is istentelenül lettek nevelve, nem is gondoltak a menyei vigaszra, hanem elhatározták, hogy egy éjjel meg ölik magukat. Egy éjjel köszönet gyújtottak meg és annak füstjébe ölték magukat. Két koporsóban kivitték a hullákat pap nélkül, kereszt nélkül, mint ahogy az ilyen szabadgondolkodókat temetni szokás; de annál több koszorúval ékítve, mint a hogy a bolond világ az öngyilkosokat meg szokta tisztelni.

Jámbor élet.

— Hát te igazán oly jámbor életet élsz ezentul Irma?

— Igen, azon kezdem, hogy új szeretőket szerezttem.

Pontos.

— Te sohasem tudsz pontos lenni Elemér!
— Miért?
— Mindig hamarabb jössz sem mint mondom a légyottra.

Testvérek.

— Milyen gyönyörű ez a két testvér.
— Gyönyörű két test!

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Csépai Máté Mester-Szállás. 4 kor. 20 fillért megkaptuk és javára elkönyveltük — Takács Zoltán Ihaszi előfizetés július 1-én lejárt.

Nyilttér*

Vérgyógyítás (Hemopatia)

Ezen új eredeti gyógymód rendkívüli jó sikerrel lesz alkalmazva köszvény, asztma, sziv, vese, gyomor, bél- és hólyagbántalmaknál, súlyos idegvér és bőrbajoknál. Biztos védelem szélhűdés és elmezavar ellen. 12 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedüli képviselőjének

Dr. Kovács J. egyet. orvosnak (Hemopatia) rend. intézete van.

Budapest, V., Váczi-körut 18.

Rendelés naponta 9—1 és 3—6-ig. Díjazott levélre válaszol. Betegeket intézetén kívül is kezel. Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymónja.

* E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk

Felelős szerkesztő: VALTER ERNŐ.

Gabona- és terményárak

(Október 19-ig).

Termény neve	50 kgm ára		Termény neve	50 kgm ára	
	K.	f.		K.	f.
Arpa	5 90	6 10	Muhar	9 60	9 80
Buza	7 75	8 —	Bab tarka	7 30	6 90
Rozs	6 55	6 75	Bab fehér	8 30	8 80
Zab	6 50	6 60	Borsó	11 30	11 50
Tengeri	5 15	5 20	Lencse	11 50	12 —
Lucerna m.	43 —	48 —	Köles	13 30	13 80
Vörös lóhere	42 —	46 —	Köles kása	14 50	14 50
Baltaczin	14 —	14 50			

Iszákosság.

Ezen ocsmány bűn leggyorsabban és legbiztosabban az »Angyal« gyógyszertárban, orvosi rendelvény szerint készült »Antikol« által gyógyítható, még oly esetekben is, ahol minden más szer hasztalan volt.

Egy adag 5 korona; dupla adag régi bajnál 9 koronaért, az összeg előleges beküldése ellen költségmentesen küldetik HUSZAR ADOLF »Angyal« gyógyszertárából UJPEST, Templom-tér 15.

Raktár Budapestben:

Török József gyógyszertára, Király-u 12. és Egger »Nádor« gyógytárban, Váczi-körut 17.

Lapunk szerkesztősége és kiadóhivatala

Budapest,

VIII. kerület, Mária-utca 42. szám.

Magtárak, éléskamra, pincze és padlás ellenségei

a patkányok és egerek, melyek igen sok kárt, — előbbieket az épületek rongálásával is — tesznek a gazdának. Ezen rablók **kipusztítására**, sok fáradozás után, sikerült egy teljesen méregmentes szert összeállítani.

1 kis adag ára 1 kor. 1 nagy adag 2 kor.

Uradaalmak, nagyobb háztartások és községek részére

15 nagy dobozt 30 kor. helyett 20 kor-ér bérmentesen szállítok.

Huszár A. vegyilaboratorium

Budapest-Ujpest, Templom-tér 20.

Aratás előtt ajánlatos az udvarhelyiségeket e férgéktől kitisztítani.

STOWASSER J. es. és kir. hangszergyáros, a
es. kir. hadsereg és a magy.
kir. honvédség szállítója.
BUDAPEST, II. Lánchíd-utca 5 sz.

Harmonika-árjegyzék külön kérendő.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Hegedük vonóval 3 forinttól 15 frtig. Mesterhegedük vonóval 15 frttől 300 frtig. Gordonkák vonóval 10 frttől 150 frtig. Nagybőgők vonóval 20 frttől 100 forintig. Fuvolák 2 frttől 100 forintig. Szárny-kürtök 14 frttől 20 frtig. Czimbalmok 35 frttől 300 forintig. Ősi magyar tárogatók szabadalmazva 20 frttől 60 frtig. Elpusztíthatatlan, kitűnő erős hangú harmonikák utolérhetetlen erős hanggal és tartóssággal 3, 4, 5, 6, 8, 10 frttől 80 forintig. Templomi és más zenekarok részére

fuvó és vonó hangszerek

előnyös fizetési feltételek mellett legjutányosabb árban szállítanak.

A darnói tárgysorsjáték

jövedelme egy, Szűz Mária tiszteletére építendő plebánia-templom javára fog fordítottatni. Ugyanezen jövedelemből egy örökös szent mise-alapítvány is fog letéetni a jótékony cél előmozdítóért. A ki tehát darnói sorsjegyet vesz, annak része lesz a legszebb alamizsában és évenként — holta után is — egy örökös szentmisében. Lehet-e pénzünket jobb és hasznosabb célra fordítanunk?

E sorsjáték a fenti ígéretekkel együtt az egyházi és világi hatóság, valamint a templomépítő bizottság ellenőrzése alatt áll.

**A húzás 1901. december hó 15-ére
halasztatott.**

Főnyeremények: ezüst asztali készlet (2000 K), szobabutorzat (1000 K), aranyóra aranylánccal (300 K). stb. Lásd a játéktervet, melyet az alulírott hivatal bárkinek megküld. Ugyanott kaphatók sorsjegyek is.

Egy sorsjegy ára 1 korona.

Öt sorsjegy ajánlva és bérmentve 4 kor. 35 fillér. Öt sorsjegynél kevesebbet nem küldhetünk, ennyit többen együtt is megrendelhetnek. — Tíz sorsjegy ára ajánlva és bérmentve 8 korona.

A húzási lajstromot minden megrendelő megkapja.
Darnó, (Mosony megye.)

A plébániahivatal.

A jó

B O R

mértékletesen élvezve orvosság
Ilyen saját termésű borokat
ajánl kölcsönhordókban

Raksányi Károly

ref. lelk. Balaton-Henyében.

Árak, 1899-iki 50, 1900-iki
rizling 55, vörös 65, 1890-iki
100 kor. hektónként.

Meghívók belépti-jegyek, táncrendek

és minden előforduló nyomtatványokat a
legkisebttől a legnagyobbig izlésteljesen
és jutányos árak mellett szállít az

Anglo nyomda

Budapest,

Baross-utca 47. sz.

Papir- és írószer raktár

**Üzleti könyvek gyári
raktára.**

Blazek Adolf

Budapest, IV., Eskü-út,

Klotild főhercegnő féle-
palota. Ajánlja dusan felsze-
relt raktárát, ugymint; Szöllő-
szeti, kerti és mezőgazdasági
eszközöket, borotvakéseket,
ollókat, evőeszközöket stb.,
továbbá mindennemű aczél-
árúkat a legfinomabb minő-
ségben. Árjegyzék kívánatra
bérmentve küldetik.

A Szent István Naptár

rendkívül érdekes tartalommal a jövő héten jelenik meg. Ára 60 fillér mely összeget
t. előfizetőink a lap árával együtt küldhetik.

20 darab rendelésnél, bérmentes küldéssel, 50 fillérbe kerül darabja.

Kérjük a t. előfizetőinket a naptár terjesztésére.

A kiadóhivatal.

Gazdák, zsákokat
és ponyvákat
igen olcsón vásárolhatnak

Fischer-féle
zsák és ponyvagyárban Budapest, **Nagykorona-utca 18.**

Készpénz-kölcsön

birtokokra és házakra,

a valódi becsérték háromnegyed részéig, II. helyre is, 20—60 évi törlesztésre. Birtokos felmondhat bármikor, penzint tevézet nem. Lebonnyolítás 14 nap alatt. Konvertálás belyeg-és illetékmentes. Semmi előleges költség. Beküldendő csakis telekkönyvi kivonat, valamint kataszteri birtokiv-másolat.

Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, VI., Váci-körút 39.

Minden
háziasszony
és anya

üdvözölhető, aki az egészség,
takarékoság és jóízre való
tekintetből a Kathreiner-féle
Kneipp-maláta kávé (mely
csak az ismert eredeti cso-
magokban valódi) használja.

L a p u n k
szerkesztősége és kiadóhivatala

Budapest, VIII., Mária-utca 42.

